

Kommitté 7 – Socialförsäkringar, äldreomsorg, äldreomsorg, äldreomsorg, pensioner

Innehåll

Kommitté 7 – Socialförsäkringar, äldreomsorg, äldreomsorg, pensioner	2
Pensioner – motion 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7, 7.8, 7.9, 7.10, 7.11 och 7.12	2
Beskattning av pensionärer – motion 7.13 och 7.14	7
Äldreomsorg – motion 7.15, 7.16, 7.17, 7.18, 7.19, 7.20, 7.21 och 7.51	8
Vård till äldre och multisjuka – motion 7.22, 7.23, 7.24 och 7.25	10
Grundtrygghet – motion 7.26	12
Villkor för gravida kvinnor – motion 7.27	12
Bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen – motion 7.28	13
Kriterier för bostadsbidrag – motion 7.29	14
Trygghetssystem – motion 7.30	14
Företagande och trygghetssystem – motion 7.31, 7.32 och 7.33	15
Kommunalt självbestämmande om försörjningsstöd – motion 7.34	17
Föräldraförsäkringen – motion 7.35, 7.36 och 7.37	17
Avsättningar till periodiseringsfond – motion 7.38	19
Oförsäkrade barn – motion 7.39	20
Begränsat barnbidrag – motion 7.40	20
Jämställdhet – motion 7.41	21
Vård av Närstående – motion 7.42	21
Tiggeri – motion 7.43	22
Socialtjänstlagen – motion 7.44	24
Psykisk ohälsa - motion 7.45, 7.46, 7.47, 7.48 och 7.49	25
Vårdsnadsbidrag – motion 7.50	27

Kommitté 7 – Socialförsäkringar, äldreomsorg, äldreomsorg, pensioner

Pensioner – motion 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7, 7.8, 7.9, 7.10, 7.11 och 7.12

Motionären föreslår att:

7.1 Centerpartiet på alla nivåer verkar för att upprätta en skälig tjänstepension även för dem som uppehållit sjukbidrag och att systemet med konfiskering av intjänad tjänstepension avvecklas.

7.2 Därför vill jag att: Centerpartiet ska ge partistyrelsen i uppdrag att göra en utredning omkring pensionssystemet och få till en ändring.

7.3.1 Centerpartiet verkar för en komplettering av pensionssystemets regelverk med en alternativ regel som vid beräkning av allmän pension för invandare tar hänsyn till hur länge har man jobbat i Sverige.

7.3.2 Centerpartiet verkar för ändring i pensionssystemet så att den som har arbetat i 20 år i Sverige blir likställd den som har bott i Sverige 40 års tid.

7.4.1 Centerpartiet verkar för att garantipensionen höjs.

7.4.2 Centerpartiet verkar för att bostadstillägget höjs.

7.5 Centerpartiet verkar för att jämställa premiepensionen i Sverige genom att låta den sammanvägda medellivslängden för hela landets befolkning ligga som grund för det delningstal som används vid fördelning av premiepensionen.

7.6.1 Höja garantipensionen.

7.6.2 Höja grundavdraget till 100.000:-/år.

7.7 Centerpartiet arbetar för att ta fram ett nytt förslag till pensionssystem 2018.

7.8 Centerpartiet på riksnivå verkar för borttagning av beskattning av de låga pensionerna upp till förslagsvis 15.000:- och därefter följa arbetslös ersättningen.

7.9.1 Bostadsbidrag och äldreförsörjningstödet som de ser ut i dag bakas in i garantipensionen och att målet är att ingen ska ha en lägre inkomst än 14.000 kr.

7.9.2 Skattesystemet för pensionärer ses över och att ingen skatt tas ut på de lägsta inkomsterna.

7.10 Utreda vad som krävs för en miniminivå för pensioner enligt EU rekommendation.

7.11 Man använder inkomstbasbelopp som beräkningsfaktor för garantipension.

7.12.1 I deklARATIONEN lägga in en ruta att kryssa i om den allmänna pensionen skall delas lika mellan parter. Båda parter måste godkänna delad pension. Bådas allmänna pension beräknas då och delas lika mellan parterna för angivet år.

7.12.2 Översyn av grund för beräkning av garantipension. Bör inkludera andra pensioner.

Partistyrelsens yttrande:

Många pensionärer lever idag med mycket små pensioner och har ofta svårt att betala för grundläggande behov såsom bostad, mat, kläder och mediciner. Centerpartiet vill att möjligheterna att höja pensionen ses över för de pensionärer som har den allra mest utsatta ekonomiska situationen, det vill säga de som har enbart garantipension eller låg inkomstpension. Centerpartiet ser inget egenvärde i att pension och förvärvsinkomst beskattas olika.

Centerpartiet och Alliansen har sänkt skatten för pensionärer i fem steg och vi har tidigare beslutat att genomföra ytterligare skattesänkningar när ekonomin så tillåter, för pensionärer med de lägsta pensionerna, så att skillnaden i beskattning mellan löntagare och pensionärer minskar, det står Centerpartiet fast vid. Centerpartiet vill verka för att ingen pensionär ska ha mindre kvar av sin pension än att man klarar sin försörjning då bostadskostnad och skatt är betald.

Centerpartiets fokus är de pensionärer som har det allra sämst. Om den modell man väljer blir att till exempel sänka skatt, höja pension, se över bostadstillägg eller äldreförsörjningsstöd återstår att se, men det viktiga är att den ekonomiska situationen för den grupp som har det sämst förbättras. Centerpartiet är representerat i pensionsgruppen och vi driver där vår linje. Pensionsgruppen arbetar nu med att ta fram ett gemensamt förslag om att förbättra situationen för dem med låga pensioner. Det är viktigt att vi får till en bred och långsiktig uppgörelse när det gäller pensionen. Det får inte vara ett lapptäcke som ändras utifrån politisk majoritet.

Vi ser ett flertal delar som behöver justeras i vårt system. Men på det stora hela är vårt svenska pensionssystem bra. Det är unikt och stabilt. Sverige har till skillnad från många andra länder hanterat finansieringen av den allmänna pensionen. Det stora problemet för många andra länder runt om i världen är att deras pensionssystem kommer att ta en ökande andel av BNP i anspråk. De har väntat för länge med att ta tag i problemen, vilket är en bidragande orsak till att de fått eller kommer få en mer smärtsam omställning jämfört med vad Sverige genomgick för drygt 20 år sedan.

Innan reformeringen på 1990-talet var pensionssystemet inte hållbart. Det gamla systemet skulle kosta för mycket om tillväxten blev lägre än förväntat. Det svenska systemet är inte lika generöst som innan reformeringen, men det är hållbart och relativt rättvist mellan unga och gamla. Förändringen på 1990-talet gör dock att många upplever att pensionssystemet blivit sämre, men det kunde ha blivit mycket värre. I dag har vi ett hållbart allmänt pensionssystem, som är stabilt i sig själv.

Det svenska inkomstgrundade allmänna pensionssystemet är konkurrenskraftigt i en internationell jämförelse. Det svenska allmänna pensionssystemet är till största delen ett fördelningssystem vilket innebär att de yrkesverksamma betalar pensionen för de som är pensionerade. Detta tillsammans med buffertkapitalet gör att systemet klarar av nuvarande förändringar i befolkningspyramiden relativt bra. Det gör det svenska systemet

kostnadseffektivt och hållbart. Men visst ser vi behov av förändringar bland annat en höjd pensionsålder och förbättringar för de pensionärer som har det allra sämst.

Det är inte bara utformningen av själva systemet som ger stabilitet. Den blocköverskridande pensionsgruppen ger också politisk stabilitet. Pensionsgruppen, som består av företrädare från fem partier (S, M, FP, C och KD), är något unikt. Någon motsvarighet finns inte i andra länder, vilket gör det svårt för andra att kopiera den svenska modellen. Besluten i pensionsgruppen fattas i konsensus och politiska majoriteter påverkar således inte arbetet. En stor del av de pensionärer som har lägst ekonomisk standard är äldre ensamstående kvinnor. Sverige har ojämsställda pensioner och en genomsnittlig pension för en kvinna motsvarar ungefär 65 procent av en mans pension. Bland invandrarkvinnor är det ännu större skillnader. Kvinnan har ofta utgjort en förutsättning för mannens karriär då hon varit hemma och tagit hand om hem och barn och därmed haft en låg eller ingen inkomst alls. Pensionerna delas inte vid skilsmässor som andra tillgångar och många kvinnor tvingas leva i fattigdom när de blir äldre.

De som idag sitter med de lägsta pensionerna, oftast kvinnor, påverkas till stor del av följsamhetsindex. Det är en indexering som innebär att pensionen är större i början för att sedan minska efter en viss ålder. Dels blir kvinnor generellt sett äldre än män, dels har de lägre pensioner och följsamhetsindexeringen drabbar många kvinnor hårt. Centerpartiet vill att följsamhetsindex ses över för en bättre utformning.

En ojämsställd arbetsmarknad bidrar också till de orättvisa pensionerna. För att uppnå jämsställda pensioner behöver arbetslivet bli jämsställt, likaså ansvaret för hem och barn och vi behöver dela pensionspoängen mer rättvist. Idag finns möjligheten att överlåta pensionsrätter från premiepensionen, en del av den allmänna pensionen, men det är få som gör detta. Under småbarnsåren, då den obetalda arbetsbelastningen är extra ojämn, föreslår vi därför att en utredning görs av hur pensionsrätter skulle kunna delas rakt av mellan föräldrarna.

Centerpartiet tycker att var och en ska få välja själv, men för att kunna göra bra val behöver vi tillgång till information om hur våra beslut kring föräldraledighet, deltidsarbete och pensionssparande påverkar vår framtida ekonomi. Detta saknas idag. Många familjer delar föräldraledigheten enbart utifrån samhällsstrukturellt och kulturellt påverkade val utan att tänka på hur det påverkar pensionen. Informationen kring detta behöver därför förbättras genom ett uppdrag till Pensionsmyndigheten och PPM i samverkan med berörda parter. Förslag kring hur makar/sambo på enkelt sätt kan dela pensionen mellan sig bör ingå i ett sådant informationsuppdrag.

De flesta som har en anställning får tjänstepension från sin arbetsgivare. Företagare ansvarar själva för sin ekonomiska status när de går i pension. Precis som anställda tjänar företagare in en allmän inkomstpension. Hur mycket som betalas in beror på vilken lön de tar ut, vilket många inte är medvetna om. Ett privat pensionssparande är viktigt för företagare och kompletterar den allmänna pensionen. Den här kunskapen behöver spridas och ingå i ett informationsuppdrag riktat till företagare om livsinkomst.

Pensionen behöver börja tjänas in direkt då vi börjar arbeta. Detta ser olika ut beroende på vilket tjänstepensionsavtal man tillhör. Pension kan börja tjänas in är vid 23, 25 eller 28 års ålder, beroende på tjänstepensionsavtal. Centerpartiet anser att arbetsmarknadens parter

behöver utforma bättre avtal gällande intjänande av tjänstepensionen så att fler börjar tjäna in pension tidigare.

Vi måste få en tydligare reglering och lagstiftning på att kommunerna måste se till att pensionärerna i varje kommun har det bra. Idag ansvarar Pensionsmyndigheten för att information om vilka tillägg, bidrag och andra rättigheter man har som pensionär. Det bör utredas om kommunerna ska ta över ansvaret för att ha direktkontakt med de äldre för att se till att de har en rimlig levnadsstandard.

Pensionärer med lägsta pensionen har 7.952kr/månad med rätt till bostadstillägg på 95 procent av en hyra på upp till ca 5 000 kr. Det finns ett förbehållsbelopp som innebär att alla ålderspensionärer ska ha ca 5 000 kr kvar att leva på när alla kostnader för vård och omsorg med mera är betalda. Maxtaxan ska sedan finnas för att garantera att det finns ett tak på utgifterna. Men utöver detta finns flera utgifter som inte ingår i maxtaxan och förbehållsbeloppet. Kommunerna har olika kostnader för vissa nödvändiga trygghetssystem för den äldre. Det kan gälla kostnader för trygghetslarm, färdtjänst, hyra för bostaden med mera. I de sociala välfärdssystemen finns olika ”tak” för vad levnadsnivå är.

Det behövs en översyn av kostnader för de utgifter äldre har för vård, omsorg och stöd i sin tillvaro. Nivåer och vad som ingår i försörjningsstödet, existensminimum och förbehållsbelopp behöver ses över. Vi vill även att högkostnadsskyddet för äldre ska ses över.

En motionär tar upp den grupp personer födda mellan 1937 och 1953, som är förtidspensionärer och som omfattas av två olika system. Den här gruppen får en låg tjänstepension. Det här är ett stort problem och det kan till stor del hänvisas till de aktörer som tillhandahåller tjänstepensioner för den här gruppen. Det är svårt för politiken att styra frågor av den här typen. Tjänstepensionerna är en fråga för parterna och Centerpartiet tycker inte att politiken ska blanda sig i parternas ansvar. I Region Östergötland, som motionären tar upp, lyckades man förbättra situationen för den här gruppen. Det är ett gott exempel som Centerpartiet uppmuntrar fler att ta efter.

En motionär tar upp frågan om pensionens storlek för invandrare. Centerpartiet vill se mer enhetliga regler för beräkning av garantipension, det vill säga att ta bort den undantagsregel som nu finns för vissa flyktingar. Centerpartiet vill ta bort undantagsregeln för vissa flyktingar och således begränsa möjligheten att tillgodoräkna sig tid i pensionssystemen och erhålla en högre pension.

En motionär vill göra premiepensionen jämställd. Premiepensionen är den lilla del på 2,5 procent av den allmänna pensionen där individen kan välja sparande själv. Vill man inte välja själv hamnar man i sjunde AP-fonden och det är en fond som gått bra. Den allmänna pensionen grundas på livsinkomsten. Livsinkomsten påverkas av en mängd olika delar och de har vi redogjort för ovan. Centerpartiet har en hållning för mer jämställda pensioner där livsinkomsten är en viktig komponent.

En motionär vill bland annat se ett höjt grundavdrag till 100 000 kronor/år. Hur stort grundavdrag du får beror på hur stor din inkomst är. Centerpartiet verkar för att förbättra ekonomin för de pensionärer som har det sämst ställt ekonomiskt. Detta kan ske på olika sätt och ett höjt grundavdrag skulle kunna vara sätt.

En motionär vill att föräldraledighet och militärtjänst ska bli pensionsgrundande. Föräldraledighet och militärtjänst är idag pensionsgrundande.

En motionär tar upp EU:s rekommendation på miniminivå gällande pensioner. Centerpartiet vill som ovan nämnt förbättra för de pensionärer som har det sämst ställt. Att jämföra pensionernas storlek mellan olika länder blir lätt missvisande eftersom övriga trygghetssystem ser olika ut mellan olika länder. Måttet som motionären hänvisar till är ett relativt mått och påverkas utöver landets unika trygghetslösningar även av befolkningsstorlek och olika personers skiftande inkomster i relation till varandra. Det blir en missvisande bild.

En motionär tar upp beräkningsfaktorn för uppräkningsavdraget för pensionärer. Att pensionärers inkomster inte följt med utvecklingen i övriga samhället i önskvärd takt är inte bra. Vi har därför flera förslag (enligt ovan) för att förbättra situationen för de pensionärer som har det allra sämst ställt.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

7.1

7.2

7.4

7.5

7.6.1

7.7

7.9.2

7.10

7.11

7.12

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

7.3

7.6.2

7.8

7.9.1

Beskattning av pensionärer – motion 7.13 och 7.14

Motionären föreslår att:

7.13.1 Pensionärer som fyllt 65 år inte skall betala mer i skatt än löntagare.

7.13.2 Arbetsinkomst inte sambeskattas med pensionen då många får restskatt.

7.14.1 Centerpartiet ser till att utreda kostnaden för att helt likställa skatten mellan löntagare och pensionärer (kolumn 1 och 2) i inkomstläget under 12 500 kr.

7.14.2 Centerpartiet, om utredningen visar på rimligheten att åtgärda, föreslår ändring så snart som möjligt i riksdagen eller i partiprogram.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna belyser olika aspekter av situationen för människor i pensionsålder. Många pensionärer lever idag med mycket små pensioner och har ofta svårt att betala för grundläggande behov såsom bostad, mat, kläder och mediciner. Centerpartiet ser inget egenvärde i att pension och förvärvsinkomst beskattas olika.

Centerpartiet och Alliansen har i regeringsställning sänkt skatten för pensionärer i fem steg och vi har tidigare beslutat att genomföra ytterligare skattesänkningar när ekonomin så tillåter, för pensionärer med de lägsta pensionerna, så att skillnaden i beskattning mellan löntagare och pensionärer minskar. Det står Centerpartiet fast vid. Ingen pensionär ska ha mindre kvar av sin pension än att man klarar sin försörjning då bostadskostnad och skatt är betald.

Vi behöver få in mer pengar i pensionssystemet - dels för dagens fattiga pensionärer, dels för att trygga pensionen för framtidens pensionärer. Med fler som arbetar får vi in mer pengar i systemet. Det är grundläggande centerpolitik och grundläggande centerargumentation. I framtiden är det färre som ska försörja fler och det går inte med bibehållet system och bibehållna nivåer på pensionerna. Vi behöver arbeta längre tid under vårt yrkesverksamma liv än vad vi gör idag. Därför ser vi behov av att höja pensionsåldern. Centerpartiet vill införa en riktålder för pensionen som följer medellivslängden i Sverige. Vi vill också att tjänstepensionerna anpassas till en allt högre medelålder. Vi ser behov av en höjd LAS-ålder, sänkta arbetsgivaravgifter och dubbla jobbskatteavdrag för personer över 64 år.

I pensionsgruppen, där Centerpartiet sedan längre sitter med, pågår arbetet med att finna hållbara lösningar för pensionssystemet och det är ett arbete som alltid sker i konsensus, Centerpartiet föreslår således inte en utredning på egen hand.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:

Att man tar hänsyn till den nya ställningen partiet har tagit i frågan gällande sänkt skatt till pensionärer.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

7.13

7.14

Äldreomsorg – motion 7.15, 7.16, 7.17, 7.18, 7.19, 7.20, 7.21 och 7.51

Motionären föreslår att:

7.15.1 Centerpartiet i regionen och nationellt driver på handlingsplaner för att se över områden att utveckla seniorboenden och äldreboenden för att möta den enskilda människans behov samt möta upp väljarnas frågor inför valet 2018.

7.15.2 Centerpartiet lokalt i region och nationellt redan nu ser över möjligheter och planer för att bygga i samarbete med externa vårdleverantörer för att säkra mångfald och som bygger på kvalitet.

7.16.1 Bostadstillägget för pensionärer behöver höjas till 7.500 kr från dagens 5.000.

7.16.2 Det tillsätts ekonomiska medel till flexibla boendeprojekt för äldre som trygghetsboende, seniorboende, omsorgsboende samt till boende för funktionshindrade.

7.17 Centerpartiet ska arbeta för att Socialtjänstlagen ändras så att det blir möjligt för kommuner att förmedla hemtjänst utan myndighetsbeslut.

7.18 Centerpartiet ska verka för att Socialtjänstlagen ändras så att anhörigas synpunkter och åsikter i större grad kan vägas in i samband med biståndsbedömningar.

7.19.1 Centerpartiet arbetar för att samtliga kommuner upprättar tydliga rutiner vid biståndsbedömning så att upptäckt av och hänsyn tas till eventuell demenssjukdom i biståndsbedömning.

7.19.2 Kommunerna upphandlar dagvård för de med demensdiagnos enligt LOV, något som med fördel kan upphandlas av leverantör i annan kommun om verksamhet inte redan finns i hemkommun.

7.20.1 Kunna tillåta mindre antal lägenheter för trygghetsboende på landsbygd. På samma incitament men att man t ex skulle kunna dela upp tjänsterna på flera mindre boenden.

7.20.2 Utreda möjligheter för de som har hemtjänst och flyttar till ett trygghetsboende, kunna få ett samordningsbidrag.

7.20.3 Utreda möjligheten att gynna trygghetsboende på mindre orter.

7.21 Stödet till målgruppen anhöriga i alla åldrar måste tydliggöras och ges liknande förutsättningar i kommunerna och landsting/regioner genom införandet av nationella riktlinjer.

7.51 Centerpartiet tar fram ett program Politik för Seniorer inför det kommande valet och mandatperioden.

Partistyrelsens yttrande:

En motion tar upp frågan om ökat inflytande för äldre vad gäller den egna omsorgen. Äldre personer som behöver hjälp i hemmet ska ha rätt att själva bestämma vem som ska erbjuda det stödet, oavsett var i landet han eller hon bor. Därför måste landets alla kommuner kunna garantera valfrihet. Centerpartiet har sedan tidigare tagit ställning för att äldre ska få bestämma själva över såväl innehållet i omsorgen som vem som ska utföra tjänsterna.

Några motioner lyfter frågan om behovet av fler boendelösningar för äldre. Centerpartiet driver frågan om en äldreboendegaranti, som gör det möjligt för personer som är äldre än 85 år att själva bestämma när det är dags att flytta till ett trygghetsboende eller till ett boende för vård och omsorg. Socialtjänsten måste i sina biståndsbedömningar ta större hänsyn till den oro och ångest som många personer över 85 år kan uppleva. Vidare anser Centerpartiet att det behövs fler lösningar för att stimulera bostadsbyggandet generellt – dessa förslag lyfts i stämmoprogrammet Låt inte Sverige klyvas.

En motion yrkar på en höjning av bostadstillägget för pensionärer. Centerpartiet sitter i den parlamentariska pensionsgruppen, som bland annat fokuserar på förbättrade ekonomiska villkor för de pensionärer som har det allra sämst. För Centerpartiet är frågan mycket angelägen. Om den modell man väljer blir att sänka skatt, höja pension, se över bostadstillägg eller äldreomsorgsstöd återstår dock att se.

En motion tar upp frågan om anhörigas roll vad gäller beslut om biståndsbedömning och vill att Socialtjänstlagen ska ändras utifrån detta. En annan motion vill att det införs nationella riktlinjer för stöd till och samverkan med anhöriga. Precis som motionärerna skriver, är rollen som vårdande anhörig mycket viktig men innebär ofta en tung arbetsbörda. Det är därför angeläget att man lyssnar på anhöriga i samband med biståndsbeslut. 2009 infördes en ny bestämmelse i Socialtjänstlagen som anger att socialnämnden ”ska erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder”. I samband med detta tog Socialstyrelsen fram en handbok med stöd åt vägledning åt kommunerna om hur den nya bestämmelsen ska tillämpas. Det är också viktigt att stödet till dem som vårdar en närstående ökar. Centerpartiet har sedan tidigare fattat beslut om att det ska bli möjligt att ta ut sjukpenninggrundande dagar för vård av närstående.

I en motion föreslås rutiner vid biståndsbedömning för att underlätta upptäckt av eventuell demenssjukdom, samt att kommunerna upphandlar dagvård för demenssjuka enligt LOV. Centerpartiets grundinställning är att valfrihetssystemen ska utvecklas och användas inom fler områden i välfärden. Centerpartiet ser därför positivt på om fler kommuner vill tillämpa LOV för dagvård åt demenssjuka om man finner det lämpligt.

Precis som motionären lyfter är tidig upptäckt av demenssjukdom centralt för att kunna sätta in rätt stöd och behandling i tid. Exakt hur arbetet med tidig upptäckt av demenssjukdom bör bedrivas är dock inte i första hand en fråga för politiken. Generellt bör man även vara restriktiv med att lägga ytterligare arbetsbörda på den redan tungt belastade socialtjänsten. Centerpartiets uppfattning är att man bör möjliggöra tillämpning av förenklade biståndsbedömningar i kommunerna – något som är svårt att förena med motionens förslag. Centerpartiet driver sedan tidigare förslaget om särskilda äldreomsorgsprogram för mer

effektivt förebyggande hälsoarbete riktat mot äldre. Tidig demensbedömning skulle kunna ingå i ett sådant program.

Centerpartiet startade under våren 2017 ett seniornätverk för att extra belysa äldre frågor i nätverket kommer frågor såsom äldres ekonomi, vård och omsorg, inflytande i de politiska organen, äldres situation generellt i samhället med mera. Nätverket har en styrgrupp och driver äldre frågor aktivt. Formerna för arbetet i gruppen kommer att sättas under året. Med seniornätverket vill Centerpartiet ta ett helhetsgrepp om äldre frågor. Tidigare partistämmor har fattat beslut om äldrepolitik ur olika aspekter. Exempelvis välfärdsprogrammet från partistämman 2013 behandlade frågan om vård och omsorg för äldre.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

7.15

7.16.2

7.17

7.18

7.19

7.20

7.21

7.51

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

7.16.1

Vård till äldre och multisjuka – motion 7.22, 7.23, 7.24 och 7.25

Motionären föreslår att:

7.22 Alla personer över 85 år ska erbjudas 6 stycken hembesök per år av läkare.

7.23 Centerpartiet verkar för att ändra i hälso- och sjukvårdslagen så att det blir tillåtet för landsting/regioner att överlåta vård i hemmet som meddelas av läkare till kommunen.

7.24 Centerpartiet ska verka för att vården i högre grad anpassas till patienterna och blir mer mobil.

7.25 Alla äldre och multisjuka alltid ska erbjudas en samordningssköterska.

Partistyrelsens yttrande:

En motion yrkar på att alla personer över 85 år ska erbjudas sex stycken hembesök per år av läkare. En annan motion lyfter förslaget om fler mobila team med hembesök hos äldre och vårdtunga personer.

Partistyrelsen delar motionärernas syn på vikten av att i högre grad kunna erbjuda vård och omsorg i hemmet för äldre och multisjuka personer. Den digitala utvecklingen bidrar till att en allt större andel av vården kan skötas i hemmet. Frågan om e-hälsa och vård på distans behandlas ytterligare i stämmoprogrammet Låt inte Sverige klyvas.

Partistämman 2013 röstade för ett beslut om att Centerpartiet på lokal nivå ska verka för fler lösningar med mobila vårdteam, vilket också sker på flera håll. Centerpartiet anser att förslaget om att styra ett exakt antal besök per år inte är lämpligt, eftersom vård efter behov ska vara en vägledande princip för all hälso- och sjukvård.

En motionär yrkar på att hälso- och sjukvårdslagen ändras så att det blir tillåtet för landsting/regioner att överlåta vård i hemmet som meddelas av läkare till kommunen. Motionen lyfter ett angeläget problem, det vill säga gränsdragningsproblematiken mellan kommunens och landstingets/regionens uppgifter. Centerpartiet anser att frågan om vad som är kommunens respektive landstingets/regionens ansvar när det gäller vårdinsatser riktade till gruppen äldre behöver ses över brett. En del i sådan översyn bör vara att undersöka förutsättningarna för införandet av en särskild äldrelag.

En motion för fram förslaget om en samordningssjuksköterska för äldre och multisjuka patienter. En sammanhållen vård för äldre och multisjuka är mycket angeläget. Detta underlättas om fler patienter får tillgång till en fast läkare, vilket föreslås i programmet Trygghet i hela landet. På flera håll i landet tillämpas så kallad aktiv hälsostyrning, som innebär att en specialutbildad sjuksköterska fungerar som en "vårdcoach" för att säkerställa att patienten får rätt vård och stöd i behandlingen. På detta sätt upptäcks försämringar i sjukdomstillståndet tidigare, vilket gör att besök kan planeras i större utsträckning. Centerpartiet lyfte i välfärdsprogrammet 2015 att det är positivt om fler landsting vill ansluta sig till aktiv hälsostyrning.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

7.23

7.24

7.25

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

7.22

Grundtrygghet – motion 7.26

Motionären föreslår att:

7.26 Utveckla en konkret modell för Centerpartiets ekonomiska Grundtrygghet, förslagsvis baserat på två basbelopp: Det ena till tak över huvudet (c:a 3 600 kr per månad) och Det andra till mat för dagen (c:a 121 kr per dag).

Partistyrelsens yttrande:

Bidragssystemet bygger på höga och generella bidrag till den som nyligen blivit arbetslös, och lägre, behovsbeprövade bidrag till den som är i långvarig arbetslöshet och i behov av försörjningsstöd. Detta system tror vi i grunden är bra. För den som erhåller ekonomiskt stöd är det viktigt med krav på att den som erhåller bidrag gör vad som är möjligt för att komma i arbete och försörja sig själv. Vidare så är det viktigt att trösklarna att gå från bidrag till arbete är låga. Även om det finns behov av att förenkla det myller av bidrag som finns idag så tror vi att motionärens förslag om att ersätta dagens försörjningsstöd, bidrag och a-kassa med en grundtrygghet är fel väg att gå.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

7.26

Villkor för gravida kvinnor – motion 7.27

Motionären föreslår att:

7.27 Kvinnor själva ska få besluta om att få vara sjukskriva sista graviditetsmånaden, om de så önskar.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären belyser den många gånger besvärliga sista graviditetsmånaden. Idag finns, precis som motionären skriver, möjligheten att bli sjukskriven alternativt få moderskapsersättning. Har kvinnan inte tillräcklig ork är det möjligt att bli vara hemma sista tiden innan förlossning. En läkare eller barnmorska är lämplig att bedöma tillståndet hos den gravida.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

7.27

Bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen – motion 7.28

Motionären föreslår att:

7.28 Centerpartiet ska ge partistyrelsen i uppdrag att inte återinföra den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen. Satsa resurser på bättre rehabilitering och bättre förmåga att bedöma den sjukdomsdrabbades tillstånd och arbetsförmåga redan tidigt i sjukdomsprocessen istället för byråkrati och skapande av oro med den bortre tidsgränsen.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet vill se en sjukförsäkring som ger tidigt stöd och hjälp till återgång i arbete täta och tidiga med uppföljningar och avstämningar. Där människor inte lämnas ensamma. Alliansens sjukförsäkringsreform strävade aktivt efter att hjälpa människor tillbaka till arbete. Den som var sjuk eller skadad och inte kunde arbeta skulle ha rätt till ersättning, vård och rehabilitering. Den som hade arbetsförmåga skulle få stöd och hjälp att komma tillbaka i arbete.

När alliansregeringen tillträdde 2006 var över 200 000 personer sjukskrivna och drygt 550 000 personer förtidspensionerade. Enligt flera undersökningar hade en betydande andel av dessa personer en kvarstående arbetsförmåga. Det fanns också stora regionala skillnader i antalet personer med sjuk- och aktivitetsersättning. När Alliansen lämnade regeringsmakten 2014 var 230 000 färre personer sjukfrånvarande än 2006. En genomsnittlig person i arbetsför ålder var borta från arbetet på grund av sjukdom i genomsnitt 13 färre dagar per år jämfört med 2006. Alla dessa framsteg håller nu på att raderas ut av regeringens politik.

Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO) skriver följande om den bortre tidsgränsen: "För en långsiktigt stabil sjukfrånvaro är en bortre tidsgräns en central komponent. Genom den skickas en signal om att en sjukskrivning inte kan pågå för evigt vilket skapar drivkrafter för alla inblandade aktörer att agera för att hitta en lösning innan den bortre tidsgränsen nås. Forskningen inom såväl sjuk- som den angränsande arbetslöshetsförsäkringen är tydlig såtillvida att tidsgränser (kontroll i vidare mening) minskar användandet av försäkringen både direkt, via tidsgränsen i sig, och indirekt via ökade drivkrafter att avsluta ersättningsperioden innan tidsgränsen." Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) har gjort i huvudsak liknande bedömning. ISF har också funnit att införandet av tidsgränser inte haft någon negativ inverkan på hälsan.

Tidsgränserna i sjukförsäkringsreformen bidrog till en sjukskrivningsprocess som präglades av mer aktivitet, tidigare insatser och tydligare regler. Effekten av 90- och 180 dagarsgränserna har utvärderats och slutsatsen är att de har haft signifikant effekt på sannolikheten att sjukfall avslutas i anslutning till tidsgränserna.

En betydande andel av dem som nådde den bortre gränsen kom i arbete eller fortsatte i arbetsmarknadspolitiska insatser. Ungefär hälften återkom till sjukförsäkringen inom ett år, vilket ska jämföras med situationen före reformen då mindre än en procent av de med sjuk- och aktivitetsersättning återkom till arbete.

Regeringens avskaffande av den bortre tidsgränsen var ett misstag som riskerar att förvärra en redan allvarlig situation. Därför bör den bortre tidsgränsen snarast återinföras.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

7.28

Kriterier för bostadsbidrag – motion 7.29

Motionären föreslår att:

7.29.1 Kostnaden för bil räknas in när man ansöker om bostadsbidrag.

7.29.2 Kriterierna för bostadsbidrag ska ändras.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att kostnaden för bil tas med vid ansökan om bostadsbidrag. Det finns idag en riksnorm där utgifterna ska vara skäliga utifrån individens behov. Till exempel om bilen är till för arbetsresor kan den ingå, men det finns också andra skäl och det skulle ju kunna vara att det inte finns andra kommunikationsmöjligheter. Hänsyn tagen till kostnader kopplade till bil löses idag olika i olika kommuner och det är en fråga för kommunerna. Det finns positiva exempel på vissa platser där kommunen tillhandahåller skjuts exempelvis till och från mataffären vid några tillfällen i veckan.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

7.29

Trygghetssystem – motion 7.30

Motionären föreslår att:

7.30.1 Centerpartiet verkar för att utreda hur dagens ekonomiska bistånd, socialförsäkringar, a-kassa, studiemedelssystem, pensionssystem med mera, helt eller delvis kan ersättas med ett grundtrygghetssystem.

7.30.2 De sociala trygghetssystemen ska baseras på en rättvis och effektiv grundtrygghetsmodell.

7.30.3 Grundtryggheten ska vara lika för alla, oberoende av ålder, erfarenhet eller tidigare inkomster.

7.30.4 Ersättningssystemen ska utformas så att det alltid lönar sig att gå upp i arbetstid.

Partistyrelsens yttrande:

Dagens socialförsäkringssystem är inte perfekt och det kan även uppfattas krångligt. För att råda bot på detta har den parlamentariska socialförsäkringsutredningen sett över systemet och utredningen lämnades i mars 2015 över till Socialförsäkringsministern. Den grundtrygghetsersättning som motionären beskriver är något som Centerpartiet vill undvika eftersom vi tror på människors individuella styrka och att vi alla är individer med skiftande behov. Centerpartiet tror inte på en utformning liknande ”medborgarlön”. Inom ramen för socialförsäkringsutredningen har till exempel arbetslöshetsförsäkringen setts över. Arbetslöshetsförsäkringen ska som exempel fungera som en stark omställningsförsäkring och ge ett verkligt skydd mot inkomstbortfall, den ska inte omvandlas till en renodlad grundtrygghetsförsäkring. Grunden är att bidrag inte ska vara en permanent försörjning utan en tillfällig lösning. De människor som aldrig någonsin kommer att kunna arbeta i någon mån ska erhålla sjukersättning. Trygghetssystemen ska alltid utformas så att det alltid lönar sig att gå upp i arbetstid.

Däremot verkar Centerpartiet för att en samhällslön stegvis införs för dem som aldrig någonsin kommer att vara aktuella för ett lönearbete, på grund av svåra fysiska och psykiska handikapp, så att de ska kunna leva på en rimlig standard utan att vara ekonomiskt beroende av föräldrar, syskon eller andra anhöriga. Samhällslön skulle således handla om en tydligt avgränsad grupp, inte om alla medborgare. Det är således stor skillnad mellan samhällslön och medborgarlön.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

7.30.4

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

7.30.1

7.30.2

7.30.3

Företagande och trygghetssystem – motion 7.31. 7.32 och 7.33

Motionären föreslår att:

7.31 Centerpartiet undersöker och tar fram ett förslag för att ev kunna få Akassa en kortare tid när man startar eget mindre företag.

7.32 Centerpartiet skall ge partistyrelsen i uppdrag att förändra regelverken så att småföretagare inkluderas i Försäkringskassans system.

7.33 Centerpartiet jobbar för att egenföretagare som är berättigade till sjukpenning även får en lägsta nivå i ersättningssystemet vid sjukpenning.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna tar upp aspekten med trygghet för företagare. Centerpartiet är småföretagens röst och vi kämpar för bättre villkor för små företag. En viktig del i detta är trygghetssystemens utformning. Företagare ska inte ha sämre villkor än anställda eftersom de betalar in till trygghetssystemen på samma sätt som anställda, men företagare ska inte heller ha bättre villkor.

Vi tycker att företagare ska kunna ta del av trygghetssystemen precis som anställda ska kunna. Idag skiljer det i villkoren mellan olika bolagsformer till exempel gällande Sjukpenninggrundande inkomst (SGI). Aktiebolag har samma villkor som anställda, medan till exempel handelsbolag eller enskild firma har andra villkor. Vi vill se villkor som möjliggör samma trygghet oavsett bolagsform.

Idag finns bland annat möjlighet att erhålla ”starta-eget-bidrag” för den första tiden då man startar företag. Det är arbetsförmedlingen som avgör om vem som får bidraget (som egentligen heter ”Stöd vid start av näringsverksamhet”) men pengarna utbetalas via Försäkringskassan. Det är inte rimligt att både få starta-eget-bidrag och a-kassa under en kortare period anser vi. Centerpartiet står bakom de förslag som framfördes i den parlamentariska socialförsäkringsutredningen (PSFU). I PSFUs förslag till förbättringar för företagare och uppdragstagare innefattas även bättre ekonomiskt skydd under uppbyggnadsskedet. Detta är extra betydelsefullt för kvinnor, dels för att kvinnor har svårare att få lån beviljade för sitt företagande än vad män har, dels för att kvinnor är mindre riskbenägna i sitt företagande än män. Förslagen gynnar främst personer med lägre ekonomisk standard vilket också till största delen är kvinnor.

Centerpartiet driver att företagare ska kunna ta del av de trygghetssystem som de betalar in till på liknande sätt som anställda. Det finns en mängd stödssystem för företagare och vi vill öka stödet för att främja företagande men inte genom försörjningsstöd.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

7.31

7.32

7.33

Kommunalt självbestämmande om försörjningsstöd – motion 7.34

Motionären föreslår att:

7.34.1 Kommuner själva får stor rådighet över nivåer i försörjningsstödet.

7.34.2 De margineffekter som motverkar jobblinjens intentioner avvecklas.

Partistyrelsens yttrande:

Vi anser att det är rimligt att nivån på försörjningsstödet, liksom det gör idag, regleras i Socialtjänstlagen. Detta är ett skyddsnät som gäller för alla medborgare.

Däremot är det alltid viktigt att stärka jobblinjen. Det ska löna sig att arbeta. Under Alliansregeringen tog vi också steg i denna riktning genom att barn och skolungdomar under 21 år som lever i familjer med försörjningsstöd får behålla lön som de arbetat in.

Vi arbetar också brett för att det ska vara enklare att få ett arbete och för vägar att komma in på arbetsmarknaden för personer som behöver mer stöd för det.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

7.34.2

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

7.34.1

Föräldraförsäkringen – motion 7.35, 7.36 och 7.37

Motionären föreslår att:

7.35.1 Centerpartiet verkar för att begränsa rätten till förkortning av normal arbetstid med upp till en sjättedel för vård av barn som inte har fyllt åtta år eller som är äldre än så men ännu inte har avslutat sitt första skolår för att uppmuntra ett mer jämställt nyttjande av delledighet utan föräldrapenning.

7.35 .2 Centerpartiet verkar för större valfrihet vad gäller ålder för förskolestart.

7.35 .3 Centerpartiet verkar för möjligheten att förkorta antalet dagar i föräldraförsäkringen samt utreda om taket i föräldraförsäkringen skulle kunna höjas till 90 % i en del av föräldraförsäkringen.

7.35.4 Centerpartiet verkar för att föräldraförsäkringen förenklas för företagare, där samma regler ska gälla för företagare oavsett företagsform, inklusive kombinatorer.

7.36 Centerpartiet verkar för att utreda hur föräldraförsäkringen kan tillgängliggöras för samtliga föräldrar i stjärnfamiljer.

7.37 Centerpartiet ställer sig bakom en modell om individualiserad föräldraförsäkring där varje förälder får sin individuella icke överlåtbara försäkring.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna tar upp relevanta förslag kopplade till föräldraförsäkringen. Centerpartiet vill se en enkel, modern och flexibel barn- och föräldraförsäkring som ger alla föräldrar möjlighet att kombinera arbete med föräldraskap.

För att fler kvinnor ska välja att bli företagare är det också viktigt att regler för föräldraförsäkringen som gäller för anställda så långt det går även ska gälla för företagare oavsett företagsform, inklusive de som är både anställda och företagare, så kallade kombinatörer. Då stärks flexibiliteten och tryggheten för framförallt kvinnors företagande. Centerpartiet har även förslag på att företagare ska kunna få föräldrapenning trots viss begränsad verksamhet i företaget.

Centerpartiet tycker det är bra ju jämnare föräldraledigheten delas mellan föräldrarna då det främjar ett jämställt familjeliv och i förlängningen ett mer jämställt arbetsliv. Dagens modell med vissa öronmärkta månader ger stora möjligheter för familjerna att själva bestämma hur föräldraförsäkringen ska användas. Centerpartiet värnar denna valfrihet och vill inte öronmärka fler månader. Däremot är det viktigt att samhället ger föräldrarna utförlig information om uttagets effekter på livsinkomst, hälsa och kontakt med barnen. Detta saknas idag. Många familjer delar föräldraledigheten enbart utifrån samhällsstrukturellt och kulturellt påverkade val utan att tänka på hur det påverkar pensionen. Informationen kring detta behöver därför förbättras genom ett uppdrag till Pensionsmyndigheten och PPM i samverkan med berörda parter. Centerpartiet har även förslag på vab-bonus.

Centerpartiet vill öppna upp barn- och föräldraförsäkringen så att dagar kan nyttjas/överlåtas till max två ytterligare närstående personer. Det skulle modernisera föräldraförsäkringen så att kvinnor inte förväntas ta största delen av föräldradagarna. Det skulle också bättre inkludera fler familjekonstellationer.

Motionärernas förslag om att begränsa rätten till förkortning av normal arbetstid med upp till en sjättedel för vård av barn som inte har fyllt åtta år eller som är äldre än så men ännu inte har avslutat sitt första skolår för att uppmuntra ett mer jämställt nyttjande av delledighet utan föräldrapenning är bra.

Idag är kommuner skyldiga att erbjuda förskolestart från ett års ålder. Men det står redan idag kommunerna fritt att göra det tidigare. Detta är beslut som fortsatt bör ligga hos kommunerna.

Centerpartiet ser ett värde i en generös föräldraförsäkring och vill inte förkorta antalet dagar i den. Vi finner det även lämpligt att behålla takets nuvarande nivå på 80% av inkomsten.

Centerpartiet driver att regler för föräldraförsäkringen som gäller för anställda så långt det går även ska gälla för företagare oavsett företagsform, inklusive de som är både anställda och

företagare, så kallade kombinatorer. Då stärks flexibiliteten och tryggheten för framförallt kvinnors företagande.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

7.35.2

7.35.4

7.36

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

7.35.1

7.35.3

7.37

Avsättningar till periodiseringsfond – motion 7.38

Motionären föreslår att:

7.38.1 Inkomster som förs till periodiseringsfond ingår i SGI.

7.38.2 Det utreds hur inkomsterna ska ingå i SGI.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären tar upp trygghet för företagare. Centerpartiet är företagets röst och vi kämpar för bättre villkor för små företag. Som tidigare nämnt ska företagare inte ha sämre villkor än anställda eftersom de betalar in till trygghetssystemen på samma sätt som anställda, men företagare ska inte heller ha bättre villkor. Möjligheten att kunna skjuta upp en del av beskattningen av inkomsten är något som anställda inte har på samma sätt som företagare. Den fördelen är lämplig att ha för företagare då inkomsterna kan vara mer varierande än då man har en anställning. Men eftersom det redan där är en fördel är det inte motiverat att ge ytterligare fördelar i form av att göra det sjukpenninggrundande också. Detta med hänvisning till att företagare inte heller ska ha bättre villkor än anställda.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

7.38

Oförsäkrade barn – motion 7.39

Motionären föreslår att:

7.39 ALLA barn har rätt till en försäkring vid kronisk eller livshotande sjukdom.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet tycker att frågan som tas upp av motionären behöver utredas för att finna den bästa lösningen, så att alla barn får rätt till en försäkring vid kronisk eller livshotande sjukdom.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

7.39

Begränsat barnbidrag – motion 7.40

Motionären föreslår att:

7.40.1 Ta bort flerbarnstillägg.

7.40.2 Begränsa barnbidrag till max 3 barn (kan göras stegvis).

7.40.3 Bidrag betalas ut lika till båda föräldrarna.

Partistyrelsens yttrande:

Barnbidrag är ett ekonomiskt stöd som automatiskt betalas ut till föräldrar som bor och har barn i Sverige. Flerbarnstillägget betalas automatiskt ut om du får barnbidrag för minst två barn. För att en befolkning i ett utvecklat land ska behålla sin numerär krävs att varje kvinna i snitt föder 2,1 barn (oaktat migrationseffekter). I Sverige väntas barnafödandet ligga stilla på 1,9 barn per kvinna till 2030 (FN:s rapport World Fertility Patterns 2015).

I Sverige är inte överbefolkning ett akut problem och begränsning av födselar är därför inte aktuellt. De familjer som har fler än tre barn är förhållandevis få och bör få behålla barnbidraget. Idag finns möjligheten att välja vem av föräldrarna som ska ta emot barnbidraget. Vi har delat barnbidrag i dag och det är möjligt att överlåta sin andel till den andre föräldern. Centerpartiet anser att det befintliga systemet med barnbidrag bör behållas.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

7.40

Jämställdhet – motion 7.41

Motionären föreslår att:

7.41 Centerpartiet ska verka för att utreda och genomlysna hur lagar, regleringar och andra relevanta offentliga instrument kan bistå att reglera jämställdheten i styrelser med hjälp av en lagstadgad kvot på 60-40/40-60.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären belyser ett jämställdhetsproblem i det svenska samhället. Sverige har ett ojämnt arbetsliv där flera komponenter samverkar. Markant fler män än kvinnor är höginkomsttagare, styrelseordföranden och styrelseledamöter. Centerpartiet vill se fler kvinnor på ledande positioner. Företagande kvinnor sitter i bolagsstyrelser. Ett styrelseuppdrag leder till ett annat och på sikt kan det ge uppdrag även i andra branscher. Då ledningsgrupper och styrelser blir mer jämställda förändras maktstrukturerna i näringslivet även utanför styrelserummen. De 238 börsbolagens styrelserum är en väldigt liten del av verkligheten. Ge istället kvinnor schyssta förutsättningar för företagande.

Centerpartiet har en stolt historia av att vara jämställda utan kvotering och det är ingen hemlighet att vi har och har haft många kvinnor på höga poster. Till skillnad från regeringen väljer vi liberala feminister istället att driva de feministiska frågor som spelar roll i miljontals kvinnors vardag. Istället för symbolfrågor som lagstiftning om kvotering i ett fåtal bolagsstyrelser. Centerpartiet står för en feminism där vi håller makten över våra egna liv högst. Centerpartiet vill inte kvotera bolagsstyrelser och ledningsgrupper.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

7.41

Vård av Närstående – motion 7.42

Motionären föreslår att:

7.42 Centerpartiet ser positivt på vad som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa sjukpenninggrundande dagar för Vård Av Närstående (VAN) på liknande sätt som för vård av barn (VAB).

Partistyrelsens yttrande:

När en anhörig är allvarligt sjuk och behöver extra stöd från någon i sin närhet, kan man idag få närståendepenning från Försäkringskassan som ersättning för förlorad inkomst. Det är få som vet att det här stödet finns. Närståendepenning är inte sjukpenninggrundande, men det bryter inte heller den sjukpenninggrundande kedja på vilken SGI vilar. Regeringen föreslår nu

att det ska bli enklare för den som behöver gå ner i tid på jobbet och enklare att få denna ersättning, också på deltid.

Regeringen planerar att lägga förslag till riksdagen under hösten för att träda ikraft 1 januari 2018. Förslaget gick på remiss i maj 2017.

Förslaget innefattar bättre möjligheter att få närståendepenning på deltid, lagstadgad rätt att vara ledig från jobbet vid närståendepenning samt att tiden du har närståendepennings rätt inte ska påverka rätten till a-kassa. Det kan vara en familjemedlem, en granne eller nära vän som ges rätt till närståendepennings rätt. Det ska inte vara begränsat endast till närstående.

Centerpartiet tycker att det är bra förslag och ser positivt på förbättringarna.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

7.42

Tiggeri – motion 7.43

Motionären föreslår att:

7.43.1 Centerpartiets stämman ger partistyrelsen i uppdrag att driva på så att kommunerna ges möjlighet att reglera och kunna förbjuda tiggeri,

7.43.2 Ta initiativ så att Sverige på olika nivåer kan öka sitt stöd för att de extremt fattiga i Rumänien och Bulgarien, därav många romer, får en bättre situation som undanröjer behovet att resa till andra länder för att tigga.

Partistyrelsens yttrande:

Det är alltid ett misslyckande när människor behöver tigga för att klara sig. Centerpartiet vill motverka det på flera nivåer. Dels måste vi trycka på mycket hårdare för att Rumänien, Bulgarien och andra länder ska tillgodose grundläggande rättigheter, bland annat genom att villkora EU-medel hårdare. Dels måste vi underlätta för andra former av försörjning, genom att göra det lättare att driva företag, anställa och få jobb.

Partistyrelsen ser inte ett generellt förbud mot tiggeri som önskvärt. Det finns redan idag möjligheten att begränsa tiggeri på vissa platser. Men det finns andra problem som måste lösas. Många markägare har haft problem med olovliga bosättningar på privat mark med nedskräpning och förstörd egendom som följd. I de flesta fall rör det sig om EU-migranter som kommit till Sverige för att tigga ihop sitt uppehälle eller plocka bär åt oseriösa upphandlare. Det är inte acceptabelt. Det måste vara lätt för en markägare att avlägsna otillåtna bosättare.

Äganderätten är en mänsklig rättighet och Centerpartiet värnar denna. För Centerpartiet är det viktigt att stå upp för såväl humanism som ordning och reda. Vi är många som känner

medlidande med dessa utsatta människor. Men detta kan inte leda till att vi accepterar lagbrott.

Äganderätten måste gälla vid bosättning på privat mark. Trots nya regler är det för svårt att avlägsna otillåtna bosättare. Den uppgivenhet som människor känner inför att det slås upp olovliga läger i deras skog, på parkeringsplatser eller vid sommarstugor behöver tas på allvar. Lagen måste tillämpas och det behöver bli ett stopp för olovliga bosättningar på privat mark. I dag ska det alltid göras en så kallad proportionalitetsbedömning för att se om det är rimligt att avlägsna de olovliga bosättningarna. Kronofogden kan exempelvis anse att det innebär för mycket arbete. Det är fel. Vi måste stå upp för äganderätten och människors rätt till sin mark. Vi vill att markägarens intresse ska komma i första hand och att en ansökan alltid resulterar i ett genomförande. Markägare som upprättat en ansökan, betalat sin avgift och tålmodigt väntat flera veckor kan fortfarande få ett avslag och inget avlägsnande. Det ska inte vara så att en person som upplever att den har ett intrång på sin mark inte ska känna sig säker på att få tillgång till sin mark igen. Markägarens intresse måste komma i första hand. Avgiften till kronofogden för att handlägga avlägsnandehandlingarna bör också tas bort.

I grunden är de illegala bosättningarna en följd av ett mycket större problem. I de flesta fall rör det sig om EU-migranter från Rumänien och Bulgarien som kommit till Sverige för att tiggas ihop sitt uppehälle, utföra svartjobb eller plocka bär åt oseriösa upphandlare. I vissa fall handlar det om folkgrupper, däribland romer, som är utsatta för omfattande diskriminering i sina hemländer. Andra har mist sitt jobb i södra Europa till följd av krisen.

Det stora problemet är den fattigdom som är orsaken till att människor tigger. I kommunerna behöver man ta hänsyn till hur utsatta de här människorna är. Det är en fråga om medmänsklighet att se till att deras situation inte blir ännu mer ohållbar.

Hemländerna har ett ansvar för sina fattiga medborgare som kommer till andra EU-länder för att tigga. Man måste behandla människor lika och sluta diskriminera. De pengar som finns inom EU-systemet för att minska fattigdomen måste komma de fattiga till del. Det är viktigt att EU kan sätta press på berörda länder att ta ansvar för utsatta och fattiga. Centerpartiet har tidigare föreslagit att EU-medel ska kunna gå direkt till frivilligorganisationer som arbetar med utsatta grupper i exempelvis Rumänien och Bulgarien.

Att alla barn i EU har rätt till skolgång är avgörande för en långsiktig lösning på fattigdomen. Det är ett av flera krav som måste riktas mot Rumänien och Bulgarien. Det gör det möjligt för kommande generationer att förändra sin situation. Därför borde kommunerna ha möjlighet att hjälpa till med skolgång. Det borde också stå kommunerna fritt att rikta insatser i form av bostäder och liknande direkt till fattiga människor som tigger, även om det inte ska göras obligatoriskt.

Det finns stora skäl att se över hur arbetsmarknaden kan bli mer öppen för att människor med lägre utbildning och bristande språkkunskaper ska kunna ha en chans att ta sig in på arbetsmarknaden. Det gäller bland annat de nyanlända som i dag har alltför svårt att ta sig in på arbetsmarknaden, men det måste också bli lättare att anställa och sysselsätta utsatta EU-migranter. Även civilsamhället kan spela en viktig roll för att hjälpa dessa människor. I flera svenska städer bedrivs verksamheter, samarbeten med ideella organisationer, för att bland annat hjälpa människor att söka jobb.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

7.43.2

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

7.43.1

Socialtjänstlagen – motion 7.44

Motionären föreslår att:

7.44 Socialtjänstlagen 4 kap. 4§ revideras så att även olika sysselsättningsuppgifter ses som kompetenshöjande och som praktik/arbetsträning för individen.

Partistyrelsens yttrande:

Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning om att det är bekymmersamt att antalet människor som befinner sig i långvarigt bidragsberoende ökar. Det är mycket angeläget att personer som uppbär försörjningsstöd ges stöd att bryta sitt utanförskap genom olika kompetenshöjande insatser och fler vägar till arbete.

Av 4 kap. 4§ i socialtjänstlagen (SoL) framgår att den praktik eller kompetenshöjande verksamhet som den enskilde kan åläggas att dela i ska ”syfta till att utveckla den enskildes möjligheter att i framtiden försörja sig själv”. Partistyrelsen anser att lagtexten är utformad på ett sätt som gör att sysselsättningsuppgifter bör rymmas inom denna definition. Trots detta förekommer det osäkerhet hos kommunerna kring hur lagen ska tolkas. Vilken typ av uppgifter som kan omfattas av detta kan därför behöva tydliggöras av Socialstyrelsens handbok för ekonomiskt bistånd, vars syfte är att förtydliga socialtjänstlagen och underlätta den praktiska tillämpningen

Centerpartiet har sedan tidigare tagit ställning för de förslag som lyftes i utredningen Stöd och krav avseende arbetslösa personer som tar emot ekonomiskt bistånd från 2015 om ett förtydligande i SoL om att den som är arbetsför och uppbär försörjningsstöd, ska vara skyldig att vara aktivt arbetssökande om det inte finns godtagbara skäl.

Även om det är signalpolitiskt viktigt att tydliggöra varje individs ansvar att söka egen försörjning, handlar kärnfrågan ändå om hur människor i praktiken faktiskt får bättre möjligheter att bryta sitt utanförskap. Partistämman 2015 röstade igenom att ett krav införs i SoL om att varje kommun ska erbjuda arbetslivsinriktat stöd för personer med försörjningsstöd och/eller som lider av psykisk ohälsa eller har en psykisk funktionsnedsättning. Detta kan med fördel ske genom multiprofessionella insatser kombinerat med matchning, där Nacka kommuns modell utgör ett mycket bra exempel.

Det är även i sammanhanget viktigt att peka på problematiken kring den höga arbetsbelastning och det breda uppdrag som socialtjänsten har. Detta utgör en stor utmaning för att fullt ut klara uppdraget att stötta långvariga biståndsmottagare att komma ut i arbete. Möjligheten att bedriva arbete i möte med individer är enligt forskning en förutsättning för att socialarbetare ska kunna arbeta framgångsrikt. Det gäller givetvis även arbetet med att hjälpa människor ur bidragsberoende. Den ökande arbetsbördan har gjort att tiden till sådana möten har blivit lidande. Centerpartiet har därför bland annat tidigare lyft att kravet på högskoleexamen för socialtjänstens arbete med barn och unga bör ersättas med krav på lämplig kompetens och erfarenhet, för att öppna upp för fler kompetenser.

Partistämman beslutade att anse följande motion besvarad:

7.44

Psykisk ohälsa - motion 7.45, 7.46, 7.47, 7.48 och 7.49

Motionären föreslår att:

7.45 Centerpartiet aktivt börjar arbeta med att dessa metoder Peer Support och mentorskap kan utgöra ett komplement till andra vårdformer.

7.46 Centerpartiet regionalt och nationellt driver på för handlingsplaner i förebyggande arbete mot psykisk ohälsa och suicidprevention så att ett gemensamt arbete sker för att stärka den psykiska hälsan bland unga oavsett kön.

7.47.1 Partistämman antar förslag om projektarbete.

7.47.2 Centerpartiet skaffar en Huvudman till Mentorsprojektet.

7.48.1 Samtalsstödet till barn och ungdomar i skolor bör byggas ut.

7.48.2 Aktiv och medveten träning i emotionell intelligens och social intelligens bör byggas ut i skolans värld.

7.48.3 Utreda hur mindfulness kan användas i skolan.

7.48.4 Utöka och förenkla tillgången till olika former av terapi och samtalsstöd.

7.48.5 Stödja forskning inom personlig utveckling.

7.48.6 Stödja utvecklingen av nya samtalsformer.

7.49.1 Begreppet rehabsamhällen bör introduceras.

7.49.2 En arbetsgrupp som kan utarbeta ett förslag till ”incitament för rehabsamhällen” bildas och får uppdrag att presentera ett mer detaljerat förslag.

Partistyrelsens yttrande:

Två motioner tar upp frågan om mentorskap i syfte att stötta individer att komma tillbaka i arbete vid ohälsa. Partistyrelsen instämmer i att stödet till den enskilde att återgå i arbete behöver förbättras. I stämmoprogrammet Trygghet i hela landet föreslås ett flertal åtgärder på detta område. Partistyrelsen anser dock inte att det är lämpligt att politiken tar ställning till specifika metoder eller vårdformer.

En motion framför förslag som berör så kallade rehabsamhällen. Att ge människor tillgång till stöd och hjälp till rehabilitering vid sjukdom är en angelägen fråga. Det är dock viktigt att samhällets resurser endast går till sådana metoder som fungerar enligt vetenskap och beprövad erfarenhet. Centerpartiet anser inte att det är politikens uppgift att besluta om specifika metoder som ska användas inom vård och omsorg.

I en motion framförs en rad förslag för att förebygga psykisk ohälsa hos barn och ungdomar med olika insatser i skolan, samt hos befolkningen i stort. Motionen lyfter även idén om fler samtalsformer i syfte att öka tillgängligheten till stöd vid psykisk ohälsa. Partistyrelsen instämmer i motionärens andemening om att öka stödet för personer med psykisk ohälsa – inte minst för barn och unga. Den som lider av psykisk ohälsa behöver få hjälp snabbt och den bristande tillgängligheten till stöd är ett stort problem. Frågan behandlas i stämmoprogrammet ”Trygghet i hela landet”, där bland annat förslaget om att öka tillgången till samtalsstöd för personer med lättare psykiska besvär tas upp. Partistyrelsen anser dock inte att Centerpartiet bör ta ställning till särskilda terapiformer. Flera av förslagen behandlas i stämmoprogrammet Trygghet i hela landet.

En motion lyfter frågan om förbättrad suicidprevention. Partistyrelsen instämmer i vad motionären skriver om att samhället behöver arbeta mer för att förhindra att människor begår självmord. Förutom den tragiska förlusten av ett människoliv leder suicid också till psykiskt lidande hos anhöriga och andra berörda. Folkhälsomyndigheten har ett uppdrag att samordna arbetet för att förebygga självmord hos befolkningen. I uppdraget ingår bland annat att minska tillgängligheten till medel och metoder för självmord, stöttning till frivilligorganisationer för suicidprevention och kunskapsspridning av evidensbaserade metoder.

Partistämman beslutade att Centerpartiet verkar för:

Att tillgången till snabb hjälp åt personer som lider av psykisk ohälsa ska förbättras genom bättre stöd i skolmiljön åt barn och unga samt tillgång till enklare samtalsstöd för personer med lättare psykisk ohälsa.

Att Centerpartiet driver på för handlingsplaner i förebyggande arbete mot psykisk ohälsa och suicidprevention så att ett gemensamt arbete sker för att stärka den psykiska hälsan bland unga oavsett kön.

Partistämman beslutade att anse följande motioner besvarade:

7.48.1

7.48.4

7.48.6

Partistämman beslutade att avslå följande motioner:

7.45

7.46

7.47

7.48.2

7.48.3

7.48.5

7.49

Vårdnadsbidrag – motion 7.50

Motionären föreslår att:

7.50 Centerpartiet inför ett pensionsgrundande vårdnadsbidrag för förälder med barn mellan 1-3 år och att månadsbeloppet höjs.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet har drivit frågan om vårdnadsbidrag tidigare men på stämman i Falun 2015 fattades beslut om att avskaffa vårdnadsbidraget. Grunden till beslutet var att vårdnadsbidraget minskar kvinnors arbetade tid, är inte pensionsgrundande och ger således sämre pension. Det binder kvinnor som ofta redan står långt från arbetsmarknaden till hemmet, gör dem ekonomiskt beroende av den andra parten och leder till att de hamnar i utanförskap. Centerpartiet vill istället ge kvinnor ekonomisk makt och frihet och vill därför ta bort vårdnadsbidraget.

Partistyrelsen är medveten om att det finns många olika åsikter om beslutet men står fast vid stämmans beslut. Tittar vi historiskt på frågan handlade vårdnadsbidraget om att skaffa möjlighet för familjer på landsbygden som hade liten eller ingen möjlighet till barnomsorg då den inte var så väl utbyggd på den tiden och vårdnadsbidraget skulle därmed kunna ses som ett alternativ. Genom åren har ett antal reformer gjorts som förändrat förutsättningarna och politiken behöver omvärderas.

Vi ser idag många äldre kvinnor som lever på en mycket liten inkomst i form av garantipension och inget eller litet tillägg av tjänstepension. Det pensionssystem som vi idag

har och som Centerpartiet var med och beslutade på 90-talet bygger på att pensionen beräknas på inkomsten från ett helt arbetsliv. Det innebär att om en person är hemma utan inkomst eller med en låg inkomst, vårdnadsbidrag eller arbetar deltid under längre perioder så påverkar det i mycket stor grad den framtida pensionen. Idag vet vi att cirka 50 procent av de kvinnor som just nu är ute i arbetslivet riskerar att i framtiden bli fattigpensionärer. Egen ekonomi ger frihet och det är en grundläggande fråga för Centerpartiet.

Idag har vi en väl utbyggd god pedagogisk omsorg för de barn som behöver för att föräldrarna arbetar. Centerpartiet har sedan flera år drivit frågan om att det ska finnas alternativ i barnomsorgen. Därför driver Centerpartiet frågan om barnomsorgspeng. Barnomsorgspengen ska följa barnet så att föräldrarna kan välja var de vill placera sina barn.

Partistämman beslutade att avslå följande motion:

7.50